

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul prezentului proiect de act normativ

HOTĂRÂRE

privind denumirile calificărilor și titlurile conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari

2014 - 2015, 2015 - 2016, 2016 – 2017

Secțiunea a 2 – a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Prezentul act normativ are ca obiect de reglementare denumirile calificărilor și titlurilor conferite pentru absolvenții învățământului universitar de licență înmatriculați la studii universitare de licență, în anul I de studii în anii universitari 2014 - 2015, 2015 - 2016, 2016 – 2017.

Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, cuprinde reglementări privind înființarea Autorității Naționale pentru Calificări. Potrivit art. 340 alin. (2), Autoritatea Națională pentru Calificări elaborează, implementează și actualizează Cadrul național al calificărilor și asigură compatibilitatea sistemului național al calificărilor cu celelalte sisteme de calificări existente la nivel european și internațional. Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, reglementează structura studiilor universitare pe trei niveluri (Licență, Masterat, Doctorat).

Hotărârea Guvernului nr. 556/2011 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări stabilește prin art. 3 și 4 misiunile și atribuțiile ANC. În conformitate cu acestea, ANC elaborează și actualizează periodic metodologiile și instrumentele necesare implementării Cadrului național al calificărilor și formării profesionale a adulților.

Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5703/2011 reglementează implementarea Cadrului național al calificărilor din învățământul superior (CNCIS) și aprobă Metodologia de implementare a Cadrului național al calificărilor din învățământul superior.

Începând cu anul 2005, se eliberează Suplimentul la Diplomă conform cerințelor instituite de Procesul Bologna. Suplimentul la Diplomă cuprinde rubrici referitoare la denumirile calificărilor și titlurile primite de absolvenți. Titlurile și calificările au fost reglementate până în prezent conform Hotărârii de Guvern nr. 580/2014 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2014 - 2015, precum și aprobarea titlurilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I în anii universitari 2011 - 2012, 2012 - 2013 și 2013 – 2014.

Aprobarea prezentului act normativ este importantă pentru continuarea acestui demers, astfel încât instituțiile de învățământ superior să aibă la dispoziție un instrument de lucru unitar în vederea completării diplomelor și Suplimentelor la diplomă și pentru absolvenții învățământului universitar de

licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2014 - 2015, 2015 - 2016, 2016 – 2017.

Prezentul act normativ se aplică și în cazul absolvenților înmatriculați în anul I de studii în anul universitar 2014-2015 ale căror studii universitare au avut o durată de 3 ani (număr de credite 180) și finalizează studiile în acest an universitar 2016-2017, potrivit nomenclatorului domeniilor și specializărilor din învățământul universitar de licență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 580 din 16 iulie 2014, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce arată necesitatea și urgența aprobării prezentei hotărâri.

De asemenea, titlurile și calificările conferite absolvenților învățământului universitar de licență, se reglementează și pentru absolvenții înmatriculați în anul I de studii în anul universitar 2015 - 2016, potrivit nomenclatorului domeniilor și specializărilor din învățământul universitar de licență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575 din 15 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru absolvenții înmatriculați în anul I de studii în anul universitar 2016 - 2017, potrivit nomenclatorului domeniilor și specializărilor din învățământul universitar de licență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 376 din 18 mai 2016, cu modificările și completările ulterioare.

În prezentul proiect de act normativ se regăsește o singură anexă cu denumirile titlurilor și calificărilor absolvenților, comunicate de Autoritatea Națională pentru Calificări, prin adresa nr. 4944/31.05.2017, înregistrată la Ministerul Educației Naționale cu nr. 123/E/DGIU/12.06.2017.

În conformitate cu O.M.E.C.S. nr. 5204/2014 privind aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), programele de studii asigură conformitatea între competențele dobândite în învățământul superior și rezultatele învățării aferente competențelor specifice ocupațiilor existente în Clasificarea ocupațiilor din România (COR). Astfel, Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) este instituția responsabilă să mențină un dialog permanent cu instituțiile implicate în sistemul național al calificărilor și să se consulte cu toate organismele abilitate cu privire la:

- armonizarea calificărilor învățământului superior cu cerințele mediului socioeconomic;
- corespondența calificărilor din învățământul superior cu nivelurile de calificare din CNC;
- proiectarea unui curriculum universitar pornind de la competențele profesionale solicitate de piața muncii.

Fiecare calificare din RNCIS este definită în termeni de rezultate ale învățării, aferente nivelurilor de calificare pentru învățământ superior 6, 7 și 8, conform CNC.

Principalele aspecte verificate de către ANC pentru validarea unei noi calificări sunt: necesitatea și oportunitatea creării de noi calificări pe piața muncii și implicit a noului program de studii universitare/postuniversitare.

Prezentul proiect de act normativ respectă prevederile legale în vigoare menționate anterior, precum și angajamentele internaționale pe care România și le-a asumat în cadrul Strategiei Europa 2020. Prevederile proiectului de act normativ sunt corelate cu recomandările Cadrului strategic de cooperare în domeniul educației și formării profesionale ET 2020, cu principiile acceptate ale Spațiului European al Învățământului Superior, precum și cu recomandările cuprinse în Comunicatul de la Erevan (2015), potrivit căruia politicile naționale din domeniul învățământului superior vor trebui să integreze cel puțin patru obiective:

- întărirea calității și relevanței învățării și predării;
- creșterea gradului de angajare a absolvenților pe tot parcursul vieții lor active;
- creșterea gradului de incluziune a sistemului de învățământ superior;
- implementarea reformelor structurale.

Prezentul act normativ permite încadrarea corectă a calificărilor oferite de instituțiile de învățământ superior în Registrul National al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), instrumentul de identificare, înregistrare, consultare permanentă și actualizare a calificărilor, respectiv a

diplomelor și certificatelor emise de către instituțiile de învățământ superior din România.

De asemenea, Nomenclatorul constituie punctul de reper pentru completarea corectă a Suplimentului la Diplomă, instrumentul care contribuie în mod substanțial la optimizarea transparenței diplomelor și a calificărilor în spațiul european.

1¹ Introducerea termenului de „licențiat” în cadrul denumirii titlului academic este justificată de necesitatea înlăturării riscului producerii unei confuzii, cu implicații majore pe piața forței de muncă, determinate de existența aceleiași denumiri a calificării și la nivelul învățământului preuniversitar, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 866/2008 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare. Modul de organizare și structurare a Clasificării Ocupațiilor din România impune, în prezent, o delimitare clară a denumirii titlurilor academice în funcție de nivelul de studii și de ocupațiile care pot fi exercitate în baza titlului academic.

Totodată, nediferențierea denumirii titlului/calificării în funcție de nivelul de studii poate crea dificultăți în recunoașterea în străinătate a acestor studii și, implicit, în procesul de integrare pe piața forței de muncă sau de continuare a studiilor în statul respectiv.

Menționăm că această denumire a titlului academic care include și termenul de „licențiat” nu afectează, în cazul în care profesia este reglementată, denumirea, condițiile de acces și de exercitare a acesteia, având în vedere faptul că prezentul act normativ stabilește denumirea titlului academic și nu a celui profesional. În general, denumirea profesiei reglementate coincide cu denumirea titlului profesional, care se obține în baza diplomei/titlului academic și a îndeplinirii altor criterii precum stagiul profesional, promovarea anumitor examene specifice, de la caz la caz; așadar, includerea termenului de „licențiat” în cadrul denumirii titlului academic nu poate aduce atingere atribuțiilor autorităților competente pentru profesiile reglementate de a stabili nivelul studiilor corespunzător profesiei în cauză.

2. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre de guvern propune:

✓ Reglementarea denumirilor calificărilor și a titlurilor universitare obținute de absolvenții învățământului universitar înmatriculați în anul I de studii începând cu anul 2014, în conformitate cu Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare și cu obligațiile asumate de România în cadrul Strategiei Lisabona, al Procesului Bologna, precum și cu recomandările Comisiei Europene referitoare la Cadrul European al Calificărilor;

✓ Susținerea implementării Cadrului National al Calificărilor din Învățământul Superior (CNCIS);

✓ Redactarea corespunzătoare a actelor de studii acordate în învățământul superior (exemplu: Suplimentul la Diplomă), pentru asigurarea transparenței cerute de Procesul Bologna;

✓ Corelarea calificărilor cu tipurile de diplome, certificate, atestate și alte acte de studii și de calificare, emise de instituții/organizații autorizate;

✓ Asigurarea compatibilității cu Cadrul european al calificărilor, prin corelarea transparentă a nivelurilor proprii de calificare cu cele stabilite la nivel european, în conformitate cu legislația și practicile naționale în vigoare;

✓ Completarea Registrului național al calificărilor în care sunt înscrise toate calificările care se pot obține prin sistemul național de calificări, corelate cu prevederile Cadrului european al calificărilor.

Sub aspectul conținutului, față de actul normativ precedent, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 580/2014 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2014 - 2015, precum și aprobarea titlurilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I în anii universitari 2011 - 2012, 2012 - 2013 și 2013 - 2014, cu modificările și completările ulterioare, prezentul proiect de act normativ reglementează titluri și calificări și introduce noi titluri și calificări aferente programelor de studii universitare de licență/specializări noi evaluate de către

ARACIS.

Precizăm că, potrivit prevederilor legale în vigoare, programele de studii universitare de licență, depuse spre evaluare la ARACIS, trebuie să conducă la calificări universitare relevante pe piața muncii.

Relevanța calificării pe piața muncii stă la baza aprobării acesteia de către Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC), iar mecanismul ANC de aprobare a calificărilor presupune parteneriatul cu piața muncii prin Comitetele sectoriale (unde sunt reprezentate patronatele și sindicatele reprezentative la nivel de ramură, autoritățile de reglementare, asociații profesionale, instituții publice, după caz etc.) și Consiliul ANC.

În conformitate cu prevederile art. 137, alin. (5) din Legea nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, programele de studii universitare de licență se depun pentru evaluare la ARACIS doar în situația în care conduc la o calificare relevantă pe piața muncii: „Programele de studii universitare dau acces la ocupații și funcții specifice fiecărui ciclu de studii universitare absolvit.”

În conformitate cu O.M.E.C.S. nr. 5204/2014 privind aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), principalele aspecte verificate de către ANC pentru validarea unei noi calificări sunt: necesitatea și oportunitatea creării de noi calificări pe piața muncii și implicit a noului program de studii universitare/postuniversitare.

Dosarul este întocmit de universitate pe baza unei analize de piață din care să reiasă necesarul de persoane solicitat pe piața muncii pentru calificarea respectivă la nivel național, pentru o durată de minimum 10 ani.

Prezentul proiect de act normativ cuprinde o singură anexă: Titlurile și calificările conferite absolvenților învățământului universitar de licență, înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2014 – 2015, 2015 – 2016, 2016 – 2017.

3. Alte informații -- Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Prezentul act normativ are impact pe termen lung asupra economiei prin asigurarea unei mai bune pregătiri a forței de muncă prin corelarea ofertelor de formare cu cerințele de pe piața muncii.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ, prin stabilirea corelației dintre nivelurile de calificare și titlurile obținute, va contribui la creșterea vizibilității sistemului de educație și formare față de angajatori, în primul rând.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Prezentul act normativ are impact pozitiv asupra mediului social, asigurând o mai bună pregătire profesională și o mai bună inserție pe piața muncii a tuturor categoriilor de absolvenți, o mai bună înțelegere a angajatorilor privind oferta de formare și o mai bună informare a elevilor, a studenților și a

altor categorii interesate privind calificările pe care le pot obține în sistemul național de calificări.

Prezentul act normativ are impact asupra pregătirii specialiștilor prin:

- adaptarea rețelei universitare la cerințele socio-economice,
- integrarea absolvenților pe piața forței de muncă,
- relevanța sporită a competențelor dobândite de absolvenți,
- compatibilizarea sistemului național de învățământ cu sistemul european de educație și formare profesională.

4. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

5. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat. Prezentul proiect de act normativ nu aduce nici o modificare unor acte normative în vigoare.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						

3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu sunt.					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):

a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții.

3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Declarația de la Bologna semnată de România în 1999, prin care se angajează să includă obiectivele stabilite în prioritățile învățământului superior românesc.

Comunicatele Miniștrilor educației date cu prilejul reuniunilor de la Bergen 2005, Londra 2007, Leuven 2009.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul proiect de act normativ, inițiat de Ministerul Educației Naționale, a fost discutat cu instituțiile de învățământ superior, cu Consiliul Național al Rectorilor, cu Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, în Comisia de Dialog Social.

Prezentul act normativ a fost supus spre consultare și prin publicarea lui pe site-ul Ministerului Educației Naționale și al Autorității Naționale pentru Calificări.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Ministerul Educației Naționale proiectează, fundamentează și aplică strategiile naționale în domeniul învățământului superior cu consultarea Consiliului Național al Rectorilor, conform art. 14 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Consultarea a avut loc în conformitate cu Punctul 6 lit. (c) și (d) din Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții, în care se menționează: „să ofere acces la informații și asistență părților interesate” și „să promoveze participarea tuturor părților interesate”.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Nu este cazul.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Prevederile prezentului act normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Conform dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii de Guvern nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, cu modificările și completările ulterioare,

proiectul de act normativ urmează a fi avizat de Consiliul Legislativ.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Conform Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina web a Ministerului Educației Naționale, Dezbateri publice – Proiecte de acte normative (...).

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

3. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Prevederile prezentului proiect de act normativ vor fi puse în aplicare, după aprobare, de direcțiile de specialitate ale Ministerului Educației Naționale, precum și de către instituțiile de învățământ superior de stat și particulare, fără a fi necesară înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor acestora.

2. Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *Hotărâre privind denumirile calificărilor și titlurile conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2014 - 2015, 2015 - 2016, 2016 – 2017*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Ministrul Educației Naționale,

Pavel NĂSTASE

Ministrul Muncii și Justiției Sociale,

Lia Olguța VASILESCU

Președintele

Consiliul Național al Rectorilor,

Sorin Mihai CÎMPEANU

Ministrul Justiției,

Tudorel TOADER

Președintele

Autorității Naționale pentru Calificări,

Tiberiu Gabriel DOBRESCU

SECRETAR DE STAT,

Gigel PARASCHIV

SECRETAR DE STAT,

Liviu Gabriel ISPAS

SECRETAR GENERAL,

Dănuț GHICAN

**DIRECȚIA GENERALĂ ECONOMICĂ
DIRECTOR GENERAL,**

Mihai PĂUNICĂ

**DIRECȚIA JURIDIC
DIRECTOR,**

Crina Mădălina CIOBANU

**DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT UNIVERSITAR
DIRECTOR GENERAL,**

Ioan Ștefan GROZA

Aviz de legalitate,

Aviz de conformitate,

Valentin POPESCU